

El porno en crisi?

La detenció de l'estrella de cinema pornogràfic Nacho Vidal ens recorda el mal moment que passa aquest sector. Els casos de contagi de la sida que s'hi han produït han posat al descobert les perilloses condicions en què solen treballar els protagonistes, unes figures a les quals costa trobar substituïts.

Fa només quatre setmanes, l'actor català Nacho Vidal va ser detingut a Mèxic DF, durant la celebració del I Festival de Cinema Eròtic de la capital americana, sense motiu aparent. Després de signar un grapat d'autògrafs i atendre els mitjans de comunicació, Vidal va ser arrestat amb quatre companyes de professió: l'hongaresa Rita Faltoyano, la francesa Katsumi, la txeca Jane Darling i la també txeca però resident a Barcelona Claudia Clair. Nacho va passar "la pitjor experiència" de la seua vida, segons la pròpia confessió: "Era com un malson, el pitjor forat en què he estat a la meua vida."

Les cinc estrelles del porno van passar dos dies a presó, en companyia de presos comuns, fins que van quedar lliures sense càrrecs. El I Festival de Cinema Eròtic de Mèxic, organitzat per la mateixa empresa que té al seu càrrec el seu homònim de Barcelona, va quedar marcat per aquestes estranyes detencions que l'administració mexicana atribueix a problemes relacionats amb la política migratòria. Sembla que la raó de la captura de Vidal i les quatre actrius són interessos empresarials derivats del fet que fóra una empresa catalana l'encarregada de gestionar el certamen.

No són bons temps per a la indústria del porno. L'ensurt que va provocar la notícia que l'actor americà Darren James estava infectat pel virus de la sida va ser un colp massa gran per a un ne-

goci que mou milers de milions d'euros a tot el món. Aquella va ser una història rocambolesca i confusa, que va estendre la por entre els actors com una taca d'oli. Com diu l'actor català Max Cortés, "el perill de contagi és l'únic risc que té aquest treball", i per això qualsevol indici de malaltia en fa trontollar tota l'estructura.

James va donar positiu als tests de VIH a començament del mes d'abril, poc després de rodar una sèrie de pel·lícules al Brasil, a les ordres del director i actor T. T. Boy, en les quals participaven transsexuals. "Va ser un irresponsable, perquè ell hauria d'haver deixat de treballar en tornar del Brasil fins que no estigués ben segur que estava net", opina l'actor Nacho Vidal, qui coneix perfectament el risc que comporta treballar al país sud-americà, ja que ha filmat allí un bon nombre de pel·lícules, sap de les condicions sanitàries dels actors i actrius que hi treballen i en va patir de prop les conseqüències: el seu amic i introductor a la indústria nord-americana, el realitzador John Stagliano, va ser contagiats al Brasil fa sis anys després de mantenir relacions amb un transsexual.

El fantasma de la sida va ser una catàstrofe per a la indústria del porno no solament per la por que va provocar als actors. Des del punt de vista econòmic, el famós contagi de Darren James va ocasionar pèrdues econòmiques per una vàlua aproximada de 5 milions de dòlars.

Dalt, Darren James, ara infectat de sida, en un rodatge. Al costat, John Stagliano, que també ha contret el virus fent cinema porno.

Tota la maquinària de producció als Estats Units es va aturar quan es va conèixer el cas. Dos mesos sense filmar, amb més de 10.000 professionals en quarantena i un grapat de llistes d'actors i actrius que d'una manera o altra havien tingut contacte sexual amb Darren James va ser el resultat d'un huracà que deixà, a la fi, menys damnificats dels previstos.

A Catalunya, on es concentra la indústria del porno de l'estat, la producció es va aturar fins al mes de juliol. Víctor Diago, un dels responsables d'International Film Grup, va explicar que la seua pel·lícula estrella d'aquesta temporada, *Toxic*, del català Narcís Bosch, va haver d'ajornar el seu rodatge gairebé dos mesos a causa de l'epidèmia. "Fins que els actors no van tenir la certesa que treballarien amb seguretat, no vam poder rodar", diu Diago.

Malgrat aquests indicis de crisi, el porno va reprendre la seua activitat normal al mes de juliol, com si res no haguera

EL TEMPS

passat. Però sembla que el panorama d'ara no és el més feliç, almenys si pensem en el futur del porno català. Amb tres actors catalans situats a l'esglaió més alt de les preferències del públic —Nacho Vidal, Toni Ribas i Max Cortés—, el relleu no s'esbrina a l'horitzó. No hi ha alternativa a les figures con-

trastades i els intents de fer un porno autòcton semblen esfumar-se amb la internacionalització de les produccions.

Així, les pel·lícules rodades a Catalunya durant aquest any han comptat amb actrius i actors de moltes nacionalitats, en una manifestació evident que el porno és pioner en qüestions d'unitat euro-

EL TEMPS

Harry Reems i Georgina Spelvin, en una escena de la pel·lícula *The Devil in Miss Jones* (*El diable en la senyoreta Jones*), de Gérard Damiano, l'any 1972. El film contava la història d'una dona que, després de morir, vivia el seu trànsit a l'infern gaudint dels plaers sexuals que no havia sentit.

pea. La consolidació de Budapest com a gran centre productor del cinema X europeu i l'allau d'actrius provinents de l'Est, que troben ací una eixida per solucionar els seus problemes econòmics, han concentrat la producció i ajudat a la lenta agonia de les indústries nacionals.

Curiosament, el porno gaudeix ara del major índex de popularitat a Europa de tota la seua història. I això, gràcies al naixement d'un *star system* que mai no havia existit al vell continent. Els actors publiquen les seues biografies i es venen. El llibre *Nacho Vidal, memòries de un actor porno*, escrit per l'actor de Mataró (Maresme) amb la col·laboració del periodista David Barba, ha estat una de les sensacions editorials de la temporada. A França, els llibres d'Ovidie (*Porno manifesto*) i Hervé Pierre Gustave (*Autobiographie d'un hardeur*) han assolit els primers llocs de les llistes de vendes de manera del tot inesperada i, fins i tot, han fet reeditar un clàssic de la

biografia pornogràfica: *Moi, l'escandaleuse*, de la mítica Brigitte Lahaie.

Però més enllà de la importància mediàtica que ha adquirit el porno en els darrers anys, el sector comença a donar els primers senyals de crisi. Una crisi provocada per l'auge de les tendències conservadores de la societat —exemplificades amb la detenció de Vidal i les seues companyes de professió a Mèxic— i per la manca d'idees en un gènere estancat en excés en els seus clixés des de

**Malgrat tot
el porno té ara
a Europa
més popularitat
que mai**

fa anys. La celebració, el primer cap de setmana d'octubre, del XII Festival Internacional de Cinema Eròtic de Barcelona pot servir de termòmetre per copsar la temperatura d'una indústria que, malgrat els problemes, intenta sobreviure en un món cada vegada més hostil.

A la recerca de les dones. Abans de la crisi, el món del porno havia començat a esbrinar nous mercats a la recerca d'un públic més ample que l'habitual afeccionat a les pel·lícules de sexe explícit. I, en aquesta recerca, l'objectiu principal són les dones. El porno té l'etiqueta de gènere masculista des dels seus orígens, pel paper secundari que representen les dones als films i pel perfil dels espectadors als quals es dirigeix. Siga o no masculista, la qual cosa no deixa de ser un debat interminable, el que sí és cert és que el 80% dels consumidors de pel·lícules pornogràfiques a tot el món són homes.

El català Nacho Vidal, estrella mundial.
I cartell de *Laura està sola*, de Conrad Son.

EL TEMPS

No obstant això, el cinema X com a gènere no va nèixer com una activitat orientada al públic masculí. Als anys setanta, quan el porno es va legalitzar a la majoria dels països d'Occident, les seues arrels provenien de la contracultura, amb la llibertat sexual com a bandera. De fet, alguns dels films clàssics de l'època: *La resurrecció d'Eva*, dels germans Mitchell; *Memories within Miss Aggie*, de Gerard Damiano; o *Maraschino Cherry*, de Radley Metzger, eren protagonitzats per dones i les seues històries parlaven de problemes que tenien a veure amb la psicologia femenina. Fins i tot, *El diable en la senyoreta Jones*, també de Damiano, considerada una de les millors pel·lícules de tots els temps, retratava una dona que, després de morir, vivia el seu trànsit a l'infern gaudint dels plaers sexuals que a la seua existència no havia viscut. La tendència a fer un porno "per a tots els públics" es va manifestar quan sorgiren directores disposades a oferir una visió de la sexualitat amb més presència de la dona, com ara Roberta Findlay o Svetlana.

"El gir cap al masculisme del porno es va donar amb la generalització del su-

port de vídeo per fer les pel·lícules –diu el periodista i historiador del gènere Casto Escópico–, ja que va permetre fer pel·lícules amb menys costos i, consegüentment, amb menor qualitat i, sobretot, l'aparició del *gonzo*." El *gonzo*, un subgènere sorgit de la dècada dels vuitanta, es defineix d'una manera molt simple: el realitzador du una càmera de vídeo i filma, com si d'un vídeo cassolà es tractara, les seues trobades sexuals fortuïtes. Això va provocar que l'home es transformara en el "subjecte principal de l'acció, mentre que la dona es limitava al paper de mer objecte de desig", com assenyala Escópico. I encara que les dones continuaren darrere de la cà-

El XII Festival de Cinema Eròtic de Barcelona servirà per copsar l'estat del sector

vista sobre la sexualitat al cinema convencional i va orientar els seus films a la mentalitat femenina. El resultat va ser *Laura està sola*, una pel·lícula protagonitzada per l'actriu hongaresa Dóra Venter en la trama de la qual primava l'aspecte romàntic, i que va tenir una distribució comercial per mitjans no habituals de les cintes X, que va assumir una companyia especialitzada en pel·lícules convencionals.

Partint d'un altre concepte de sexualitat femenina, la directora catalana Sandra Uve també aporta el seu gra de sorra a aquesta revolució de les dones al porno. Sandra, que va rodar fa set anys la seua primera pel·lícula, *Àngel de noche*, dins dels circuits tradicionals, ha dirigit aquest any *616 DF*, un film ple de referències culturals en el qual transmet les seues idees sobre allò que hauria de ser un porno. No hi ha ejaculacions a la cara, una pràctica molt comuna en el porno contemporani i que Sandra considera "irreal i degradant per a la dona", i els papers femenins són més que simples instruments per al plaer dels homes.

Paco Gisbert